

Izložba I mi smo (TO) imali! proizašla je iz učestale verbalne reakcije muzejskih posjetitelja tijekom razgledavanja izložbenih postava. Polazeći od te spontane percepcije publike, osmišljen je izložbeni ciklus usmjeren na proučavanje kulture svakodnevnog života u prostoru današnjih Kaštela. Cilj ciklusa jest istražiti načine na koje su društvene i gospodarske promjene, tehnološki razvoj te transformacija životnih navika utjecali na oblikovanje suvremenoga načina života, kao i na promjene u međuljudskim odnosima unutar lokalne zajednice.

Koncept izložbenoga ciklusa temelji se na prezentaciji predmeta svakodnevne uporabe – naizgled skromnih artefakata koji su u muzejskoj praksi često marginalizirani, premda imaju iznimnu ulogu u konstituiranju osobnih sjećanja i kolektivne memorije. Njihovim uključivanjem u muzejsku interpretaciju nastoji se valorizirati njihova emotivna, društvena i kulturna dimenzija te potaknuti kritičko promišljanje o značenju materijalne baštine svakodnevice.

Prva izložba u okviru ciklusa I mi smo (TO) imali... posvećena je kuhinji kao prostoru kuće ili stana koji je od samih početaka bio neodvojiv od intimne sfere obiteljskog života. Upravo zbog svoje funkcionalne i simboličke uloge, ali i

snažne prisutnosti u sjećanjima živućih generacija, kuhinja je odabrana kao polazišna tema ovoga izložbenog projekta.

Izložbeni koncept usmjeren je na rekonstrukciju osjetilnoga i ritualnoga aspekta svakodnevice – mirisa, zvukova, predmeta i ustaljenih praksi koje su obilježavale život sredinom 20. stoljeća. Kuhinja se promatra kao središnje mjesto obiteljskoga okupljanja i komunikacije, a u tradicionalnom kontekstu posebno se ističe uloga žene – domaćice, koja je bila nositeljica organizacije kućanstva i ključna figura u funkcioniranju toga prostora.

Muzejska prezentacija donosi rekonstrukciju kaštelanske kuhinje iz sredine 20. stoljeća, smještenu u Villi Niki – kući sagrađenoj 1902. godine, koja je bila nastanjena tijekom 1950-ih godina te je do danas očuvala svoj izvorni arhitektonski i ambijentalni karakter. Izbor autentičnog prostora dodatno pridonosi vjerodostojnosti interpretacije i kontekstualizaciji izloženog materijala.

Kuhinje sredine 20. stoljeća, unatoč razlikama uvjetovanima geografskim položajem i socioekonomskim statusom njihovih korisnika, obilježavale su skromnost, funkcionalnost i intenzivan život. Većina kućanskih poslova obavljala se

ručno, a predmeti koji su nekoć služili isključivo praktičnoj svrsi danas privlače pozornost svojom estetikom i dizajnom. Promatrajući ih iz suvremene perspektive, moguće je iščitati obrasce ponašanja, sustave vrijednosti i svakodnevne strategije prilagodbe koje su oblikovale život pojedinaca i obitelji u promatranom razdoblju.

Zaključno, ovim izložbenim postavom nastoji se potaknuti aktivno sudjelovanje publike kroz promatranje, interpretaciju i prizivanje osobnih sjećanja. Kuhinja se pritom afirmira kao važan segment materijalne i nematerijalne baštine, ali i kao prostor u kojem se prelamaju individualna iskustva i kolektivna memorija zajednice.

U postavljanju izložbe i oblikovanju njezina vizualnog identiteta sudjelovala je studentica Odsjeka za dizajn vizualnih komunikacija Umjetničke akademije Sveučilišta u Splitu, Brigita Hrga, uz mentorstvo dr. sc. Jelene Zanchi dipl. ing. arh. Cilj suradnje Muzeja grada Kaštela i Umjetničke akademije bio je upoznati mladoga dizajnera s procesom oblikovanja muzejske izložbe te mu omogućiti stjecanje praktičnog iskustva u specifičnom kontekstu muzejske komunikacije.

U sklopu suradnje studenticu je bilo potrebno uvesti u temeljne postavke muzeologije kao discipline informacijskih znanosti, kako bi stekla razumijevanje načina na koji materijalna svjedočanstva kulture – ponajprije muzejski predmeti (muzealije) – funkcioniraju kao nositelji značenja i komunikacijske poruke. Poseban je naglasak stavljen na shvaćanje muzealija kao dokumenata prošlih stvarnosti, koje u suvremenom kontekstu svjedoče o nekadašnjim društvenim, prostornim i funkcionalnim odnosima.

Taj „mali tim“ nastojao je, kroz muzejsku izložbu kao temeljni oblik muzejskoga komuniciranja s publikom, interpretirati i prezentirati složen odnos između prošlosti i sadašnjosti, odnosno između muzealnog i izvanmuzejskog, realnog svijeta. Autorica izložbe i dizajnerica surađivale su od samih početaka kreativnog procesa. Dizajnerici su pritom predstavljeni izložbeni prostor te okvirni izbor potencijalnoga izložbenog materijala, dok je autorica koncepcije, odnosno kustosica izložbe, polazila od jasno definirane tematske i vizualne zamisli postava.

Rezultat kontinuirane suradnje bila je razrada izložbene koncepcije i scenarija, u okviru kojih su odabrani muzejski predmeti u prostoru kuhinje grupirani prema funkciji, čime je oblikovana svojevrсна diorama svakodnevnoga života. U drugome prostoru predmeti su izloženi pojedinačno, na vizualno jasno strukturiran i interpretativno čitljiv način.

Izložba I mi smo (TO) imali... tematski je fokusirana na jedan segment svakodnevice te ima za cilj posjetitelju prenijeti jasnu i učinkovitu poruku. Riječ je o izložbi ograničenog trajanja, utemeljenoj na prezentaciji konkretnih muzejskih predmeta, kroz koje se interpretira odabrani aspekt kulturne i društvene baštine.

Sanja Acalija

30. siječnja —
09.ožujka 2026.

Villa Nika,
Kaštel Stari
Kamberovo šetalište 30

Izložba

I mi smo (TO) imali !

Autorica izložbe

Sanja Acalija

Dizajn postava

Brigita Hrga, Jelena Zanchi, Sanja Acalija

Grafičko oblikovanje i prijelom

Brigita Hrga, Susanna Cerri, Jelena Zanchi

Grafičko oblikovanje panoa

Brigita Hrga, Jelena Zanchi

Tehnički postav izložbe

David Milić, Zlatko Smoljko

Izdavač

Muzej grada Kaštela / Lušiško brce 5

dvorac Vitturi, 21215 Kaštel Lukšić

NOĆ MUZEJA

I MI
SMO TO
IMALI!

E-mail: mgk@muzej-grada-kastela.hr

Web: www.muzej-grada-kastela.hr

Facebook: Muzej grada Kaštela

Instagram: @muzejgradakastela

Za izdavača: Ivan Šuta

Tisak: Dalmacijapapir

Naklada: 100 kom